

Így írnátok ti

Tanmese a magyar sajtó (nem létező) kritikai alapállásáról

TIHANYI ÖRS

Negyvennégy millió forint. Ez az az összeg, amelyik a Gál J. Zoltán kormánybiztos által vezetett bírálóbizottság döntése nyomán az MC Média kft. nevű cég számlájára kerül majd. A fent nevezett vállalkozás azért jut hozzá, mert megnyerte azt a meghívásos pályázatot, amelyet a száznapos kormányprogram eredményeinek propagálására írt ki a kancellária. Közbeszerzési eljárás nem volt, holott a koalíció pártjai azt ígérték, hogy ennek a mellőzése soha többé nem fog előfordulni. Az MC Média két másik cég elől halásztta el a zsíros hirdetési bizniszt. Utólag derült ki, hogy a médiavásárlásra specializálódott tevékenysége során a multinacionális cégek mellett kapcsolatba került az SZDSZ-szel is. Az MC Média olyasféle hirdetési tevékenységet végzett a választások idején, mint a Happy End Kft. a Fidesz megbízásából.

Szegény Gál J. Zoltán, csak kapkodta fejét, amikor napvilágra kerültek ezek az információk: ő nem tudott róla, hogy az MC Média kapcsolatban állt az SZDSZ-szel, mert a cég ezt nem tüntette fel a pályázatán. Különben sincs idő most pályázatokat kiírni meg alapos cégvizsgálatot végezni, majd a jövőben alaposabbak lesznek. Hasonló szellemben nyilatkozott Fodor Gábor és Horn Gábor is. Szerintük semmi probléma nincs a megbízással.

Hát ennyi. Alig két hónap kellett ahhoz, hogy kiderüljön, mi is a koalíció pártjainak igazi véleménye a pártkapcsolatokkal rendelkező cégekről és ezek közpénzhez való juttatásáról. Érdekes végiggondolni, hogy erre a sajátos eljárásra vajon hogyan reagálnának a baloldali napi- és párthetilapok, amennyiben valóban olyan objektívek és tárgyilagosság lennének, amilyenek fel szokták tüntetni magukat. Játsszunk hát el a gondolattal, mit is írnának erről a skandalumról, természetesen elfogulatlanul. Kezdjük a Magyar Narancssal, a Soros Alapítvány szabad szellemű kedvencével.

A szerkesztőségi vezércikk így indulna: Hát a nagy lósz...! Ezt nektek! Idefigyeljete, Gál J. meg az összes többi szoci! Nem azért buktattuk ki a hatalomból a bányatulajdonos kölykét meg az enyveskező bandáját, hogy aztán asszisztáljunk a módszereik folytatásához. A demokratikus közélet tisztaságának elve meg a választók akarata azt követelik, hogy közmillerek soha többé ne vándoroljanak olyan kezekbe, amelyeket szőrös pártpraktik is megérintettek! Pláne ne közbeszerzési pályázatok mellőzésével. Az ilyen fasziányos trükköket még az SZDSZ-től sem tűrjük el (és nem is fogjuk eltűnni!), nemhogy tőletek. Szóval viszsza csinálni az egészet, oszt pályáztatni, ha már ezt ígértétek!

A 168 Óra főszerkesztője sem marad rest. Szokásos jegyzetét így indítja: Ennyi. Csak ezt tudom mondani. Ez egy illedelmes és jólnevelt ország. Jó modor és tisztesség jellemzi. Össztársadalmi igény van arra, hogy a demokrácia normáit betartsuk. Lapunk mindig nagyon keményen felkiáltott, ha a jobboldalnak nevezett pártok közpénzt csúsztattak illetéktelen zsebekbe. Sokat dolgoztunk azért, hogy ennek legyen vége. Vége is lett. Azt hittük, újra a civilizált közélet rítusai uralják majd mindennapjainkat. Nem így lett. Most újra megjelentek a korrupció lopakodó árnyalakjai. Közpenzek, közcélok, pártközeli kasszák. Vajon hány napot kell várunk, hogy legyen valaki, aki ezt leállítja? Ne kelljen várunk, mondjuk ki közösen: MSZP, stop! SZDSZ, stop! Ennyi.

Közben megszólal az Élet és Irodalom Heti Hetesből ismert sztárpublicistája is: Jelen soraim a XX. és a XXI. század kultúrlényeinek egyaránt szólnak. Tuareg, irokéz és bantu közmondásokon megedződött világiaknak, mégpediglen tanulságképpen. Mert ugyebár, van az úgy, hogy összeül a kormánybiztos, az anonim közbeszerzési szakember, a MeH abszolút független helyettes állam-

titkára és a kancellária még függetlenebb munkatársa, és mindenféle kozmikus erők sugallatára úgy döntenek, hogy a száznapos kormányprogramot immár az n+1-ik fórumon kell propagálni a polgároknak, természetesen a polgárok pénzén, de még véletlenül sem közbeszerzési eljárással. A kulisszák mögött minden sötét és talányos. Ilyenkor jut a filozof eszébe Quintus Fallasticus római pennalovag, akit Julius Caesar rábeszélte, hogy kardjába dőlve kérjen bocsánatot a galliai légiónak elsinkófált zsoldjéért. Persze Horn Gábor (nomen est omen) államtitkár nem fog kardjába dőlni, amiért pártjának vigéce a mi pénzünkön szerez magának jövőbeli referenciákat, mi viszont fel vagyunk habborodva, és legszívesebben a kardunkba dőlünk, miközben ünnepélyesen is hülyén bámulnánk a semmit.

A standborogató hajlamáról elhíresült borzas filozófus sem marad rest. Ezúttal a legkedveltebb kormánylap Fórum rovatában fakad ki. Emígy kezdi indulatos írását: A minap találkoztam egy régi fegyvertársammal, még a demokratikus ellenzéki időkből. Jóhiszemű, sokat gondolkodó ember. Kezében cigarettaszál, ajkán érdes mosoly. Te, Miklós, mondja, szerinted a gentleman agreementbe

belefért a hazugság? A joguralom (a mindenható rule of law) feljogosít bárkit arra, hogy kikapjuk felkutatásával vétsünk az erkölcs megkerülhetetlen parancsai ellen? Elgondolkodtatnak a kijelentései, mit mondjak. Ma, amikor a kriptoszalasista hidfoglakók és a kétségbeesetten vinnyogó posztklerikális-pseudo-fél-fasiszta-gömbösista jobboldali ellenzék uralja a közéletet, duplán ébernek kell lennünk. A szüntelen szubtilitásban mobilizálódó közéletben bármikor feltűnhet egy kormánybiztos, aki csak úgy mellékesen – a drágám! – leperkál negyvennégy milliót az adófizetők forintjaiból, hogy az magántőkévé és politikai célzatú hirdetéssé transzformálódjon apró kis epizódoként néhány rideg célzatossággal kiválasztott napilap hasábjain. Itt a baj. Előbb csak negyvennégy millió, aztán jövőre már negyvennégy – mert ugye vérszemet kapnak ám! –, utána negyvennégy, és mind-mind a kormánybiztos asszisztálásával és undorítóan bárgyú mosolyával. Drágálatos szabad demokrátiánk! Hát miért tagadjátok, hogy a nemrég leváltott mocsárlények útjára léptetek? Drága Fodor Gábor! Hát nem veszed észre,

hogy úgy ájtatoskodsz itt jogszerűségről, mint a néhai Várhegyi Attila, a kispolgári lopkodástan készenléti filozofa? Hát képesek voltak emancipálódni a most leváltott perspektivikus irracionálisussal? Rossz világ jön. Schopenhauer, segíts!

Na és persze Eörsi István sem marad tétlenül. Egy másik kormánypárti napilap hasábjain így ír: Vannak, akiknek a fasizmusra, a marcia su Budapestre van lelki igényük, és vannak, akiknek az édesen pengő forintokra. A magatartások – sajnos – a pártállamot követő pluralizmusban is kontinuitásban tudnak lenni. A kismemzetállami agresszivitás csönkult kreatúrája után most itt vannak a kismemzetállami pénzcserélgés lopakodó brávói. Mert mi, antifasiszták és antikötelesek azt is tudjuk, hogy mindenre oda kell figyelni: ha egyszer az ember egy mondaton belül olvassa a szocialista, a millió, a forint és a kft. szavakat, akkor rögtön tudja, hogy ébernek kell lenni, mert fenyegető veszély a békapopsi feltűnése a fejünk fölött. Hát miféle demokraták vagytok ti? Összefüggő ideológiai rendszerré kovácsolni a közbeszerzési pályázatok elkerülését, Fodor Gábor meg Horn Gábor ártatlan arcú magyarázkodásával körítve? Gál J. Zoltán meg pontosan azt nem tudja, amit hivatalból tudnia kellene? A demokráciamentő frázisok hangoztatása után póré nyíltsággal bukott ki immár a koalíció igazi természete. Ez riasztó. Félek. Teljes nyíltsággal mondom ki, félek, mert újra félni kell!